

Verlag werktafel 2: Geef vorm aan je lokaal mondiaal beleid als Faire Gemeente

Facilitator: Bianca De Wolf, Faire Gemeente

Deelnemers: Siham Benmammam (Ambtenaar, Gent), Sylva Bogaerts (Schepen, Buggenhout), Jorn De Clercq Malego (Stagiair, POV), Jpaul Gevaert (Ambtenaar, Oudenaarde), Tim Hoebeke (Ambtenaar, Wetteren); Ann Masquelin (Mondiale Raad, BKZ), Elke Oosterlinck (Ambtenaar, Wachtebeke-Lochristi), Nadia Roggeman (Ambtenaar, BKZ), Luc Van Driesche (Mondiale Raad, Buggenhout), Sien Van Boven (Mondiale Raad, Nazareth-De Pinte), Jarah Van Acoleyen (POV)

Wetteren: We hebben dat label - maar wat houdt dat nu in? Is dat nodig? Deze vraag leeft ook bij het bestuur van Wachtebeke-Lochristi. Er wordt verwezen naar de persoon uit de mondiale raad die in de plenaire sessie aanhaalde: we hebben de titel nu als fusiegemeente maar Wachtebeke alleen behaalde niet de criteria voor titel. Is dat correct?

Faire Gemeente: Met de titel Faire Gemeente is er geen geld te verdienen. Integendeel, het kost zelfs geld. Dat jaarlijks lidgeld gaat naar de uitwerking van communicatiemateriaal en ondersteuning. De 4 NGO's achter Faire Gemeente zijn: 11.11.11, Oxfam, FairTrade Belgium en Rikolto. Zij brengen inhoudelijk weinig in bij de werking van Faire Gemeenten. Ze zijn er wel mee bezig maar elk vanuit de eigen agenda. In tijden van besparing op ontwikkelingssamenwerking worden ze concurrenten van elkaar voor het bekomen van nieuwe federale subsidies.

Waarom blijf je gaan voor dat label? Vooral om **structureel** met lokaal mondiaal beleid bezig te zijn. Dat is het startpunt. Ethisch en fair aankopen = structurele impact creëren. Want je kan met 17 SDG's bezig zijn in gemeente zonder enige link met het mondiale of met mondiale solidariteit of internationale rechtvaardigheidskwesties. Vb. Duurzame held: iemand die windmolens maakt maar die zich niets aantrekt waar zijn mineralen vandaan komen -> China en mensenrechten?

Wanneer een lokaal bestuur in de Fair O Meter invult dat ze 5 kg fair trade koffie kopen per jaar, klopt er iets niet.

Chocolade - koffie - thee: zijn al lang geen luxeproducten meer. Fair trade label staat voor eerlijk inkomen, maar ook voor respect voor en bevorderen van biodiversiteit en sociale standaarden. Door Faire Gemeente te zijn heb je structurele impact en neem je eigen verantwoordelijkheid op. Ook naar de burgers toe heeft het lokaal bestuur op die manier een belangrijke voorbeeldrol. Jongeren zijn kritisch. Het lokaal bestuur kan ook een extra incentives geven aan jongeren. Deze voorbeeldfunctie is heel belangrijk.

BKZ: BKZ is een fusiegemeente, maar de 3 waren reeds Faire Gemeente voorheen. Sterke werking. Enige vraag: hoe krijg je het beleid voldoende mee? Momenteel: sterke raad en schepen die daar achter staat. Maar hoe betrek je collega ambtenaren? Dat is soms moeilijk. Ook bij de realisatie van de campagne 10 mondiale uitdagingen van de Provincie Oost-Vlaanderen, was het soms trekken en sleuren om de andere diensten mee te krijgen. Hoe loopt het transversaal integreren van mondiale solidariteit in verschillende diensten van het bestuur in de andere gemeenten?

Nazareth-De Pinte: momenteel gaat nog veel aandacht naar de fusie, maar daarvoor in De Pinte lukte dat wel. Vb. bij de aankoop van fair trade koffie voor het personeel: er kwam een barista en het personeel mocht proeven. Zo konden uit verschillende fair trade koffies kiezen welke koffie het bestuur uiteindelijk zou aankopen. De fair trade herkomst van de koffie werd ook visueel op de apparaten duidelijk gemaakt .

Faire Gemeente: Sensibilisering is een continue proces en ook belangrijk met de start van nieuwe politieke coalities: men moet weten waarover het gaat. Vb. synergiën zoeken in de overlap tussen mondiale solidariteit en klimaat.

Faire ronde heeft als doel om verschillende partners samen te brengen. Sommige kloppen dan op tafel: en andere lokale ondernemers dan? Idem bij aankoop fair trade producten. Zoeken naar gemeenschappelijkheden. Vb. Ronde samen organiseren met dienst Toerisme.

Nazareth-De Pinte: de GRIS werkt samen met de lokale middenstandsraad -> in het najaar loopt er een campagne van 6 weken:koop lokaal en fair trade. Het gaat om één gemeenschappelijke campagne.

Bianca: Het schepencollege is heel belangrijk om te bekomen dat het lokaal bestuur samen één gedachtengoed uitdraagt. Vb. Gavere wil titel teruggeven omdat het maar 1 schepen is die er nog voor wil gaan. Vrijwilligers zijn vaak de waakhond.

Zelfs als je op de 6 criteria maar minimaal inzet: dan doe je al iets structureel rond lokaal mondiaal beleid. Het nieuw subsidiereglement van de Provincie kan ook een ondersteuning zijn voor het behouden of bekomen van de titel Faire Gemeente. Je kan nu ook een deel personeelskosten verhalen op deze subsidie.

Nazareth-De Pinte: door de fusie zijn alle subsidiereglementen herzien. Ook via andere subsidiereglementen proberen we nu consumptie van fair trade producten te promoten. Vb. Ontmoetingscentrum, sportterrein in beheer van Farys: in reglement nu ook de mogelijkheid om fair trade producten aan te bieden. Kon ervoor niet want alles moest via de brouwer.

Faire Gemeente: Je kan er inderdaad voor kiezen om bv. een basissubsidie te verlenen aan socioculturele verenigingen maar een extra financiële incentive te voorzien voor verenigingen die consequent fair trade producten gebruiken en aanbieden.

Buggenhout: Fair trade producten blijven duurder en dat zorgt voor prijsprobleem bij jeugdverenigingen en scholen. Scholen zijn heel bewust, maar ze kiezen uiteindelijk voor de goedkopere versie.

Faire Gemeente: Je hoeft niet bij Oxfam aan te kopen. Ondertussen bieden ook retail supermarkten veel fair trade producten aan en dan valt het prijsverschil goed mee.

Mondiale raad BKZ: Opgelet, want in *retail* is niet alles dan 100% fair trade. Wit label: niet alles is dan fair trade.

Faire Gemeente: Maar beter iets dan niets. Vb. jeugdbeweging zoon Bianca (zat in Youth Ambassadors Programma): Fair trade choco, 1€ per kind meer per jaar (niet doorrekenen aan ouders) = 2 bakken bier minder. Beleid is heel belangrijk, dan heeft aankoper geen keus. Walk your talk. In Buggenhout nu ook zo beslist vanuit het beleid.

[Zie gids: via aankoopbeleid je faire gemeente duurzamer en fair maken, hoe doe je dat?](#)

Vlaams facilitair bedrijf: heeft soms ook tenders waar lokale besturen op kunnen inschrijven.

Op de International Fair Trade Town Conference 2026 is er ook een grote workshop over mineralen. Heel veel impact mogelijk. Fair bankieren: ook impact.

Ook in gemeenten waar het heel goed gaat kan het met een nieuw bestuur snel keren. Nieuwe mensen kunnen het tij echter ook in positieve richting keren. In beide richtingen.

VVSG is niet meer met het thema bezig.

Buggenhout: De Fair-O-Meter was technisch gezien heel moeilijk in te vullen. Als iemand anders wou aanvullen moest je helemaal opnieuw beginnen.

Faire Gemeente: zal volgende keer spijtig genoeg niet op een andere manier zijn, daar is geen geld voor. Dus beste raad is: goed voorbereiden voor je eraan begint. Computer mag niet in sluimerstand gaan. FAQ goed lezen over Fair- O -Meter. Dossiers van andere lezen? Nee, dat is door GDPR-regelgeving niet mogelijk. *Good practices* worden wel gedeeld op de trefdagen. Die vind je ook terug in de presentaties van de [vorige trefdagen](#). Een nieuwe inspiratiegids staat op de planning van 2027. Al heel veel *good practices* gedeeld, je moet het wel weten te vinden. Bekijk ook het [digitaal inspiratieplatform](#) Lokaal Mondiaal Oost-Vlaanderen van de Provincie Oost-Vlaanderen.

Je kan ook altijd eens afpreken met gemeenten die een groene score hebben. Die kan je vinden op de website van Faire Gemeente. Samenwerken met andere gemeenten heeft ook een voordeel voor provinciale subsidie (enkel 'formele samenwerkingsverbanden'!).

03/04/2026 – Netwerkdag lokaal mondiaal beleid

Uit bevraging door Faire Gemeente kwam inderdaad de vraag naar administratieve vereenvoudiging van de Fair-O-Meter. Er werd ook gevraagd naar een gedifferentieerd aanbod voor kleine en grote gemeenten/steden.

Campagne *Sweet Revolution* is een antwoord op dit laatste. Samen desserts maken met ingrediënten die écht het verschil maken. Oproep om daaraan mee te doen tijdens de Week van de Fair Trade. Manier om tijdens die week fair trade, lokaal en bio in de spotlight zetten. Fair Trade Belgium betaalt die campagne voor lokale besturen. Dat materiaal is nu dus gratis met aangepast aanbod voor kleinere en grotere gemeenten.

Vraag van deelnemer: Zijn wereldwinkels genoeg geïnformeerd? In BKZ zeker wel, maar niet overal het geval. Maar dat is de rol van Oxfam. Vanuit Oxfam: vaak heel laat met communicatie. Afhankelijk van de coördinator van die wereldwinkel.

Misschien in de toekomst maar met 50 Faire Gemeenten over maar wel met 50 die het heel hard menen.

Faire gewesten: Wallonië en Brussel zijn daar mee bezig. Vlaanderen: nog niet. Vlaams Facilitair Bedrijf een beetje.

Als je het rapport wilt ontvangen van de vorige fair-o-meter omdat je die niet gekregen hebt, kan je Bianca De Wolf van Faire Gemeente een mailtje sturen:

bianca@fairtradebelgium.be

De Pinte-Nazareth: toch moeilijker nu gemeente zo groot is. Je moet echt wel opnieuw beginnen.

Faire gemeente: naamsverandering enkel in Vlaanderen. Internationaal niet, elders blijft het fair trade gemeente.